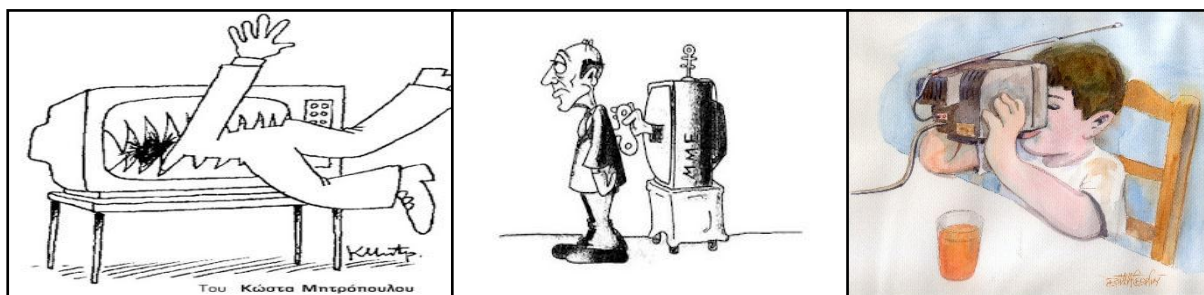

Ασκήσεις στην 6^η Ενότητα και Επαναληπτικές

1. Φανταστείτε ότι είστε αρχισυντάκτης σε μια εφημερίδα. Ποιο από τα δύο κείμενα θα επιλέγατε να δημοσιεύσετε και γιατί;
2. Να δώσετε έναν τίτλο στο «Τηλεόραση 1».
3. Να καταγράψετε το επικοινωνιακό πλαίσιο του «Τηλεόραση 1».
4. α) Είναι πολυτροπικά τα δύο κείμενα ή όχι; Να δικαιολογήσετε την απάντησή σας.
β) Να σημειώσετε ποιος είναι ο ρόλος των εικόνων στα δύο κείμενα.
5. Σε τι είδους ιστοσελίδα θα μπορούσε να έχει δημοσιευτεί το «Τηλεόραση 1»; Να δικαιολογήσετε την απάντησή σας.
6. Ποιο πρόσωπο χρησιμοποιεί ο συγγραφέας του «Τηλεόραση 1» και γιατί;
7. Ποια χρονική βαθμίδα και ποιο χρόνο χρησιμοποιούν κυρίως και τα δύο κείμενα; Για ποιο λόγο πιστεύετε ότι γίνεται αυτή η επιλογή;
8. Να χαρακτηρίσετε το ύφος των δύο κειμένων και να αιτιολογήσετε την επιλογή των συγγραφέων τους.
9. Ποιος, πιστεύετε, είναι ο σκοπός των δύο κειμένων;
10. Σε ποιον κειμενικό τύπο (περιγραφή, αφήγηση, επιχειρηματολογία) και σε ποιο κειμενικό είδος (άρθρο, επιστολή, ομιλία κ.λπ.) ανήκουν τα δύο κείμενα; Να δικαιολογήσετε την απάντησή σας.
11. Αν γράφατε ένα κείμενο με θέμα την τηλεόραση ποια πτυχή του θα αναπτύσσατε και γιατί;
12. Γιατί η έκφραση «πλύση εγκεφάλου» («Τηλεόραση 2») μπαίνει σε εισαγωγικά; Σε ποιες περιπτώσεις μπορεί να χρησιμοποιούνται τα εισαγωγικά;
13. α) Όλο το κείμενο στο «Τηλεόραση 2» χρησιμοποιεί το τρίτο πρόσωπο. Στην τελευταία παράγραφο αυτό αλλάζει. Τι πρόσωπο επιλέγει εκεί ο συγγραφέας και γιατί;
β) Πού νομίζετε ότι δίνει έμφαση ο συγγραφέας του «Τηλεόραση 2»; Στα θετικά ή στα αρνητικά της τηλεόρασης; Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.
14. Ποια από τις τρεις γελοιογραφίες θα επιλέγατε για να συνοδεύσει το «Τηλεόραση 1»; Δικαιολογήστε την απάντησή σας.

15. Να διατυπώσετε με μία φράση το νοηματικό κέντρο της τελευταίας παραγράφου του «Τηλεόραση 2» («Παρόλο που η τηλεόραση...χρησιμοποιούμε σωστά»).

16. Να σημειώσετε αν οι πιο κάτω προτάσεις είναι σωστές ή λανθασμένες.

- Ο πλαγιότιπος «Συμβουλές προς τους γονείς στο θέμα της τηλεόρασης» ταιριάζει στην τελευταία παράγραφο του «Τηλεόραση 1». ....

- Το «Τηλεόραση 1» θα μπορούσε να έχει ως υπότιτλο «Εννέα 'αμαρτήματα' της τηλεόρασης» ο οποίος είναι και μεταφορικός .....

17. Να βελτιώσετε τη συνοχή των σημείων 1 και 2 του «Τηλεόραση 1» με τη χρήση συνδετικών λέξεων/φράσεων.

18. Να εντοπίσετε δύο συνδετικές λέξεις/φράσεις στο «Τηλεόραση 2».

***

19. Να εντοπίσετε τα μέρη της παραγράφου στις πιο κάτω παραγράφους.

α) Οι γονείς δεν πρέπει να αγχώνεστε όταν το παιδί σας πάει πρώτη μέρα στο σχολείο. Αντίθετα, πρέπει να το βοηθήσετε να ενταχθεί ομαλά στο νέο σχολικό περιβάλλον. Ρωτήστε τα και ενθαρρύνετέ τα να σας μιλήσουν για το πώς πέρασαν και πώς τους φάνηκε. Σε περίπτωση που το πιτσιρίκι σας γύρισε λίγο απογοητευμένο για οποιονδήποτε λόγο (που μπορεί να είναι τόσο απλό, όσο ότι δεν του χαμογέλασε η δασκάλα ή ότι πιστεύει ότι δεν τον συμπάθησε ο διπλανός του), εξηγήστε του ότι αυτή η μέρα είναι λίγο περίεργη και πως τις επόμενες ημέρες σίγουρα θα γνωριστεί καλύτερα με τη δασκάλα ή τον δάσκαλο και τους φίλους του και όλα τα ζητήματα που το απασχολούν θα λυθούν, με εσάς δίπλα του. Με αυτούς τους τρόπους ως γονείς μπορούμε να βοηθήσουμε τα παιδιά μας να απολαύσουν τις πρώτες μέρες στο σχολείο, χωρίς άγχος και φόβο!

β) Το καλοκαίρι δεν ήθελα να πάω στο Γυμνάσιο. Προτιμούσα να μείνω στο Δημοτικό! Νόμιζα ότι το Γυμνάσιο είναι δύσκολο και έχει πολύ αυστηρούς καθηγητές-τριες. Αλλά είναι πολύ καλοί τελικά οι καθηγητές. Προσπαθούν να μας βοηθήσουν να μάθουμε καινούργια πράγματα και είναι φιλικοί μαζί μας. Τώρα θέλω να πηγαίνω στο Γυμνάσιο!

γ) Η Τουρκική Εισβολή δεν ήταν απλώς μια πολεμική ήττα αλλά έφερε μαζί της κι ένα σωρό κακά. Μεγάλο μέρος της κυπριακής γης τουρκοκρατείται. Τέσσερις χιλιάδες είναι οι νεκροί, δύο χιλιάδες οι αγνοούμενοι. Κάπου 200 χιλιάδες ζουν πρόσφυγες στην ίδια την πατρίδα τους. Επιπλέον, η πολιτιστική μας κληρονομιά καταστρέφεται. Επιπτώσεις έχουμε και στον οικονομικό τομέα. Ύστερα από τόσα χρόνια η Τουρκική Εισβολή παραμένει ανοικτή πληγή.

20. Να γράψετε αν οι πιο κάτω προτάσεις είναι σωστές ή λανθασμένες:

α) Σε μια παράγραφο μπορεί να παραλείπεται η κατακλείδα.
.....

β) Οι λεπτομέρειες είναι απαραίτητες στη δομή της παραγράφου.
.....

21. Να καταγράψετε με ποιον τρόπο αναπτύσσονται οι πιο κάτω παράγραφοι:

α) Η προκατάληψη ορίζεται ως μια αρνητική στάση απέναντι στα μέλη μιας συγκεκριμένης κοινωνικής ομάδας, στάση η οποία βασίζεται αποκλειστικά στη συμμετοχή τους στην ομάδα αυτή. Αναλυτικότερα, κάποιος που είναι προκατειλημμένος απέναντι σε μια ομάδα τείνει να αξιολογεί τα μέλη της με αρνητικό τρόπο, απλά και μόνο επειδή ανήκουν σε αυτή την ομάδα. Η προσωπικότητα, η συμπεριφορά και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά κάθε συγκεκριμένου ατόμου παίζουν πολύ μικρό ρόλο εφόσον όλα τα μέλη της ομάδας έχουν μεταξύ τους ομοιογενή χαρακτηριστικά. ....

β) Το ποδόσφαιρο μπορούσε να πάρει διαστάσεις φαινομένου μόνο στον 20ό αιώνα. Η ανάπτυξη της τεχνολογίας, η δυνατότητα δημιουργίας υπέροχων σταδίων και εκπληκτικών αγωνιστικών χώρων και επιπλέον η τελειοποίηση της μπάλας και των παπουτσιών, συνέβαλαν σημαντικά προς αυτή την κατεύθυνση. Πάνω από όλα όμως βοήθησε η τηλεόραση, η οποία έφερε το λαοφιλέστερο παιχνίδι σε κάθε γωνιά του πλανήτη, μεταφέροντας μια υπέροχη παράσταση μπροστά στα μάτια δισεκατομμυρίων φιλάθλων. ....

γ) Ο Ντούσελ, ο γιατρός που μοιράστηκε μαζί μου την καμαρούλα, έχει να μας πει ένα σωρό πράγματα για τον έξω κόσμο, τώρα πια που πάσαμε ν' ανήκουμε σ' αυτόν. Οι ιστορίες του είναι θλιβερές. Πολλοί φίλοι εξαφανίστηκαν. Η τύχη τους μας τρομάζει. Κάθε βραδιά χτενίζουν την πόλη τα στρατιωτικά αυτοκίνητα με τους πράσινους μουσαμάδες. Οι Γερμανοί χτυπούν όλες τις πόρτες και ψάχνουν για Εβραίους. Αν βρουν Εβραίους, φορτώνουν στα καμιόνια ολόκληρη την οικογένεια. Όσοι δεν κρύβονται υπογράφουν την καταδίκη τους. Οι Γερμανοί το κάνουν αυτό συστηματικά με τη λίστα στο χέρι, χτυπώντας εκείνη την πόρτα που θα βρουν να τους περιμένει πλούσια λεία. Δε λυτούνται κανένα, ούτε τους γέρους, ούτε τα μωρά, ούτε τις έγκυες γυναίκες, ούτε τους αρρώστους. Όλοι είναι κατάλληλοι για το ταξίδι προς το θάνατο. ....

δ) Χαρακτηρολογικά οι άνθρωποι μπορούν να χωριστούν σε δύο κατηγορίες: στους «ανθρώπους του ναι» και τους «ανθρώπους του όχι». Οι πρώτοι, όταν προκαλούνται να εκδηλωθούν, αυθόρμητα συμπεριφέρονται θετικά, έστω και αν αργότερα, άμα καλοσκεφτούν και ζυγίσουν πιο ψυχραιμα τα δεδομένα, νικηθούν από τις αμφιβολίες ή τις δυσκολίες και αναθεωρήσουν την αρχική τους τοποθέτηση. Το «ναι» έρχεται εύκολα τις περισσότερες φορές στο στόμα τους. Αντίθετα, οι άνθρωποι της άλλης κατηγορίας αρχίζουν πάντα με το «όχι», η άρνηση είναι κατά κανόνα η πρώτη αντίδρασή τους, ακόμα και όταν έπειτα από ψυχραιμότερη κρίση φανούν υποχωρητικοί. Αυτοί ξεκινούν αρνητικά. Νομίζει κανείς ότι, στην κάθε περίπτωση, έχει να κάμει με ένα εντελώς διαφορετικό ψυχικό κλίμα. Εκεί αιθρία, ανοιχτός ορίζοντας, κάτι το μαλακό και το λείο. Εδώ συννεφιά, κλεισούρα, κάτι το σκληρό και το τραχύ. ....

ε) Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Ένωση, η τηλεργασία μπορεί να οριστεί ως η μορφή εργασίας που εκτελείται από ένα άτομο κυρίως ή σε ένα σημαντικό μέρος της, σε τοποθεσίες εκτός του παραδοσιακού εργασιακού χώρου, για έναν εργοδότη ή πελάτη, και η οποία περιλαμβάνει τη χρήση των τηλεπικοινωνιών και προηγμένων τεχνολογιών πληροφόρησης ως ένα ουσιαστικό και κεντρικό χαρακτηριστικό της εργασίας. Οι δύο βασικοί τρόποι τηλεργασίας είναι είτε κάποιος να είναι υπάλληλος

σε έναν εργοδότη είτε ελεύθερος επαγγελματίας. Στην πρώτη περίπτωση, ο εργαζόμενος είναι μόνιμα συνδεδεμένος με το δίκτυο των εργοδοτών, η εργασιακή του ζωή είναι πολύ περισσότερο ελεγχόμενη μέσω της τεχνολογίας και έχει πολύ λιγότερη ευελιξία ως προς τον τρόπο που θα οργανώσει τον εργάσιμο χρόνο του. Στη δεύτερη περίπτωση, ο εργαζόμενος είναι πολύ περισσότερο ελεύθερος να καθορίσει τον ρυθμό εργασίας του εκτελώντας την εργασία του στον προσωπικό του υπολογιστή και συνδεδεμένος μόνο, όταν είναι απαραίτητο, με το δίκτυο της επιχείρησης, το οποίο μπορεί να εφαρμοστεί σε πολλά επαγγέλματα.

.....

στ) Η παρουσία της γυναικείας μορφής στις διαφημίσεις έχει στόχο να προσελκύσει κυρίως τη γυναίκα καταναλώτρια αλλά και το ανδρικό καταναλωτικό κοινό με διαφορετική χρήση της γυναικείας μορφής. Στην πρώτη περίπτωση, πρόκειται για διαφημίσεις που προβάλλουν προϊόντα που συνδέονται με τους παραδοσιακούς ρόλους της γυναίκας ως μητέρας και νοικοκυράς, καθώς και προϊόντα που αφορούν τη φροντίδα της εξωτερικής εικόνας της γυναίκας. Στη δεύτερη περίπτωση, όταν στόχος είναι πρωτίστως αν και όχι πάντοτε αποκλειστικά το ανδρικό κοινό, η γυναικεία μορφή εμφανίζεται στον εξίσου παραδοσιακό ρόλο του συμβόλου της σεξουαλικότητας και του αντικειμένου της ανδρικής επιθυμίας.

.....

22. Στις παρακάτω προτάσεις να βρείτε το υποκείμενο των υπογραμμισμένων ρημάτων και να δηλώσετε τη μορφή του.

- Αυτή την εικόνα παρουσιάζει σήμερα το φοιτητικό κίνημα.
- Πολλοί ξένοι κατακλύζουν κάθε καλοκαίρι τις ελληνικές παραλίες.
- Εμείς παρακολουθούσαμε σιωπηλοί το μάθημα του καθηγητή.
- Ήταν βέβαια ξεκάθαρο ότι απαγορευόταν να έχουμε ανοιχτά βιβλία κατά τη διάρκεια της εξέτασης.
- Οι εκπαιδευμένοι φυσικά μπορούσαν να εκτελούν με μεγαλύτερη ακρίβεια τις ασκήσεις.

23. Στις παρακάτω προτάσεις να εντοπίσετε και να διορθώσετε τα λάθη (όπου υπάρχουν).

- ❖ Τα παιδιά έφαγαν με όρεξη.
- ❖ Εγώ κι εσύ θα φύγω.
- ❖ Μπες εσείς και το παιδί.
- ❖ Χαρήκαμε όταν πήραμε τους βαθμούς μας.

24. Στις παρακάτω λέξεις να διακρίνετε τα αχώριστα μόρια. Στη συνέχεια να δημιουργήσετε από μια καινούργια λέξη για κάθε αχώριστο μόριο: διχοτόμος, αμφιλεγόμενος, ημισφαίριο, ένδοξος, δυσεύρετος, επιμόρφωση, υπολοχαγός, συνεργάτης, περιστρέφω, αρχιλογιστής, εκλαμβάνω, διαλέγω.

25. Να σημειώσετε την έγκλιση και τη λειτουργία/σημασία των παρακάτω υπογραμμισμένων ρημάτων.

- Κλείσε την πόρτα καθώς φεύγεις.
- Προσέξτε σ' αυτό το σημείο του δρόμου, γιατί έχει απότομες στροφές.

- Ίσως να νιώσω καλύτερα, αν κάτσω μια μέρα στο σπίτι.
- Η ποδοσφαιρική ομάδα του σχολείου μας κέρδισε τη δεύτερη θέση στο σχολικό πρωτάθλημα.
- Ετοιμάσου, γιατί θα φύγουμε σε πέντε λεπτά.
- Οι θεατές αποθέωσαν τους ηθοποιούς στο τέλος της παράστασης.
- Να ασχοληθούμε λίγο τώρα και με τα θέματα του γραφείου μας.

26. Να δηλώσετε τη χρονική βαθμίδα και το ποιόν (συνοπτικό, μη συνοπτικό, συντελεσμένο) των παρακάτω ρημάτων.

έχει ξεπεραστεί .....
 θα γράψω .....
 δημιουργούσαν .....
 χτύπησε .....
 θα έχω φτάσει .....
 θα βλέπουμε .....
 είχες φροντίσει .....
 αντιλαμβάνεται .....

27. Να αντιστοιχίσετε τους τύπους των ρημάτων με τους χρόνους.

Ενεστώτας	είχα παίξει
Παρατατικός	έπαιξα
Εξακολουθητικός μέλλοντας	θα παίζω
Αόριστος	θα έχω παίξει
Στιγμιαίος/συνοπτικός μέλλοντας	παίζω
Παρακείμενος	έχω παίξει
Υπερσυντέλικος	έπαιξα
Συντελεσμένος μέλλοντας	θα παίζω

28. Να ονομάσετε τους χρόνους των υπογραμμισμένων ρημάτων στις πιο κάτω προτάσεις:

- * Ποτίζω τα λουλούδια. ....
- * Τα βιβλία σου βρίσκονταν στην τσάντα σου. ....
- * Όταν κλείσουν τα σχολεία θα πηγαίνουμε κάθε μέρα στη θάλασσα!
.....
- * Ο Γιάννης είχε κάνει τις ασκήσεις του πριν να πάει στον πάρκο.
.....
- * Η Μαρία και η Χριστίνα έφαγαν παγωτό.
.....
- * Το γατάκι έχει πει το γάλα του και τώρα παίζει χαρούμενο.
.....
- * Θα έχεις έρθει μέχρι τις 9; .....
- * Στον φάκελο θα βρείτε φωτογραφίες. ....

29. Να κατατάξετε τις παρακάτω σύνθετες λέξεις στην κατηγορία (παρατακτικά, προσδιοριστικά, κτητικά, αντικειμενικά) που ανήκουν: θηριοδαμαστής, νοτιοανατολικά, κοκκινομάλλα, ανθοπώλης, ελαιόλαδο, ανεβοκατεβαίνω, ασημομούρης, αγριόχορτο.

30. Να δηλώσετε τη φωνή και τη συζυγία των παρακάτω υπογραμμισμένων ρημάτων.

- Δημιουργήθηκε μεγάλο πρόβλημα μετά τις συνεχείς χιονοπτώσεις.
- Σκέφτομαι συνεχώς τρόπους, για να αντιμετωπίσουμε το πρόβλημα.
- Απαγορεύτηκε στους υπαλλήλους της εταιρείας να πίνουν καφέ στα γραφεία τους.
- Όταν προσπαθήσουμε είναι δυνατό να καταφέρουμε τους στόχους μας.

31. Να μεταφέρετε τα παρακάτω ρήματα στην άλλη φωνή διατηρώντας το πρόσωπο, τον αριθμό και τον χρόνο.

θα έχω αγαπήσει .....
έχει γραφτεί .....
νικηθήκαμε .....
πιέζεις .....
θα σηκώνουν .....
είχε οδηγηθεί .....

32. Να βρείτε το α' συνθετικό των παρακάτω λέξεων και να δηλώσετε τι μέρος του λόγου είναι.

αλλόθρησκος .....
αντιμέτωπος .....
μεταπείθω .....
κοκκινόχωμα .....
αναβοσβήνω .....
μεγαλόσωμος .....
ζωολογία .....
βιβλιοθηκάριος .....
αυτοκαταστροφικός .....
πισώπλατα .....

33. Να δηλώσετε τη διάθεση των παρακάτω υπογραμμισμένων ρημάτων.

- Το κτήριο καταστράφηκε ολοσχερώς. ....
- Οι συνάδελφοί μου με κοροϊδεύουν, επειδή πηγαίνω στη δουλειά με πουκάμισο και γραβάτα. ....
- Λούζομαι κάθε πρωί, πριν πάω στο γραφείο. ....

- Του αρέσει να κάθεται στο μπαλκόνι τα απογεύματα και να πίνει τον καφέ του.
.....

34. Στις παρακάτω φράσεις να μετατρέψετε την ενεργητική σύνταξη σε παθητική.

- Οι μαθητές του γυμνασίου ζωγράφισαν τον πίνακα.
- Ο σεισμός προκάλεσε πολλές ζημιές στα σπίτια της περιοχής.
- Ο πρόεδρος της ομάδας αντικατέστησε τον προπονητή.
- Το απόγευμα μαύρα σύννεφα θα σκεπάσουν τον ουρανό.

35. Να δηλώσετε ποια από τα παρακάτω υπογραμμισμένα ρήματα είναι μεταβατικά και ποια αμετάβατα.

- ⊙ Κατάφεραν να νικήσουν τους αντιπάλους τους με χαρακτηριστική άνεση.
- ⊙ Πρέπει να διαβάσω περισσότερο τον επόμενο μήνα, αν θέλω να τα καταφέρω.
- ⊙ Εργάζεται σε μια από τις μεγαλύτερες πολυεθνικές εταιρείες.
- ⊙ Έκριναν ότι δεν είναι αποδοτικός και γι' αυτό τον απέλυσαν.

36. Να βρείτε ποια από τα υπογραμμισμένα ρήματα είναι μονόπτωτα και ποια δίπτωτα.

- Του δάνεισα χρήματα, γιατί τα είχε πραγματικά ανάγκη.
- Έκανα ένα σωρό ψώνια. Αγόρασα ρούχα, παπούτσια κι ένα καινούριο ρολόι.
- Δεν κατάφερα να της το δώσω μέσα στην πολυκοσμία.
- Θα τελειώσω τα μαθήματά μου το Σαββατοκύριακο.

37. Να δηλώσετε τον βαθμό των παρακάτω υπογραμμισμένων επιθέτων.

- Εγώ θεωρώ ότι μπορείς να γίνεις ο καλύτερος μαθητής της τάξης.
- Η βοήθειά σου ήταν σημαντικότερη για την ολοκλήρωση του έργου.
- Πρέπει να είστε πολύ προσεκτικοί, γιατί η θάλασσα σ' αυτό το σημείο είναι βαθιά.
- Τα μαθήματα της φετινής χρονιάς είναι δυσκολότερα από τα περσινά.

38. Στις παρακάτω φράσεις να βρείτε τον β' όρο σύγκρισης και να δηλώσετε πώς εκφέρεται.

- Μην αγανακτείς, πάντα ήταν καλύτερός σου.
- Προτιμότερο είναι να πηγαίνεις εκδρομές, όταν έχεις ελεύθερο χρόνο, παρά να κάθεσαι στο σπίτι.
- Νομίζω ότι τα κορίτσια είναι προσεκτικότερα από τα αγόρια της τάξης.

39. Να συμπληρώσετε τον παρακάτω πίνακα.

ΘΕΤΙΚΟΣ	ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΥΠΕΡΘΕΤΙΚΟΣ
μεγάλος		
	συνηθέστερος	

		νεότατος
	βαρύτερος	
διαβασμένος		
επιεικώς		
επιμελώς		

40. Να βρείτε το β' συνθετικό των παρακάτω λέξεων και να δηλώσετε τι μέρος του λόγου είναι:

μεταφέρω

.....

πολύχρωμος

.....

κατακόκκινος

.....

αποχωρίζομαι

.....

πολυαγαπημένος

.....

παραπάνω

.....

41. Στις παρακάτω φράσεις να δηλώσετε πότε οι υπογραμμισμένοι τύποι είναι αντωνυμίες και πότε άρθρα.

- Για να το επιβεβαιώσουμε πρέπει να συνεχίσουμε την έρευνά μας.
- Της έδωσα να καταλάβει ότι το έκανα για το καλό της.
- Του το αγόρασα για τα γενέθλιά του.
- Τον είδα χτες αργά να οδηγεί το αυτοκίνητο που του δάνεισες.

42. Να βρείτε το είδος των παρακάτω υπογραμμισμένων αντωνυμιών.

- ❖ Η ιδέα της ανέγερσης του νέου κτηρίου ήταν δική του.
- ❖ Η επιτυχία του σχεδίου εξαρτάται αποκλειστικά από εμάς.
- ❖ Δικαίωμα εγγραφής στο πρόγραμμα έχουν μόνο όσοι είναι άνεργοι.
- ❖ Κάποιοι πρέπει να αναλάβουν τις ευθύνες των πράξεών τους.
- ❖ Τόση ποσότητα αλατιού είναι κατάλληλη, για να γίνει εύγευστο το φαγητό.

43. Να σχηματίσετε οικονόμειες λέξεων με τις λέξεις λαμβάνω, βολή, δράση.

44. Να μετατρέψετε τα πιο κάτω αμετάβατα ρήματα σε μεταβατικά συμπληρώνοντας το νόημα των προτάσεων.

- Ο παππούς σιγοτραγουδούσε .....

- Το 1960 ο Χρίστος ήταν στην Αθήνα όπου σπούδαζε .....

45. Το ρήμα της πιο κάτω πρότασης βρίσκεται στην ..... έγκλιση και εκφράζει το ..... Να κάνετε τις απαραίτητες αλλαγές έτσι ώστε να εκφράζει ευχή.

«Ο παππούς μου έλεγε ιστορίες από τη Μικρασιατική Καταστροφή».

46. Να αντιστοιχίσετε τα ρήματα των προτάσεων της Στήλης Α' με την έγκλιση και τη σημασία που αναγράφεται στη Στήλη Β'. Προσοχή! Στη Στήλη Β' περισεύει ένα σημείο.

Α' Στήλη	Β' Στήλη
Να 'ταν τα νιάτα δυο φορές, τα γηρατειά καμία	Οριστική – Το πραγματικό
Ο παππούς μου αγόρασε μια σοκολάτα	Προστακτική - Προτροπή
Έλα να πάμε μια βόλτα!	Υποτακτική - Απαγόρευση
Να διαβάσουμε για το διαγώνισμα	Υποτακτική – Ευχή
	Υποτακτική - Προτροπή

47. Να μετατρέψετε τον ευθύ σε πλάγιο λόγο και αντίστροφα:

- «Πήγαινε να πλύνεις τα χέρια σου και έλα να φας» μου είπε η γιαγιά.
- Ο μηχανικός είπε στον πατέρα μου ότι ευτυχώς η ζημιά του αυτοκινήτου του δεν ήταν μεγάλη.

48. Να συμπληρώσετε τον πιο κάτω πίνακα με τη δημιουργία νέων λέξεων από τα ρήματα.

Ρήμα	Ουσιαστικό	Επίθετο
ζούσαν		
χαίρομαι		
παίζετε		

49. Να γράψετε το α' συνθετικό των πιο κάτω λέξεων και να σχηματίσετε με καθένα από αυτά μία νέα σύνθετη λέξη:

αυτονόητος

.....

πολυμελής

.....

50. Να αναλύσετε στα συνθετικά τους μέρη τα πιο κάτω σύνθετα και να σημειώσετε ένα αντώνυμο, αλλάζοντας το α' συνθετικό για κάθε σύνθετη λέξη:

μονοκατοικία ≠ ..... δύσκολα ≠

..... καλοπροαίρετη ≠ .....

συμφωνούμε ≠ .....

51. Να γράψετε συνώνυμες λέξεις των πιο κάτω:

όμορφες = ... πεθυμώ =
.....

αλληλοβοήθεια = ... αιτία =
.....

52. Να εντοπίσετε ποια είναι τα αντικείμενα στις πιο κάτω προτάσεις και να τα χαρακτηρίσετε. Να εντοπίσετε και τα κατηγορούμενα όπου υπάρχουν.

Ο Χρίστος μου ζήτησε χρήματα.
Η Στέλλα μου είπε να πάμε βόλτα.
Ο Μάριος κληρώθηκε διαιτητής του ποδοσφαιρικού αγώνα.
Στην άρση βαρών ο Πύρρος Δήμας αναδείχθηκε πρωταθλητής.
Η καθηγήτρια διδάσκει τους μαθητές το αντικείμενο.
Θα σπείρουμε τον κήπο λαχανικά.
Ο Γιάννης είναι γιατρός.
Οι αρχαίοι Αθηναίοι δίδασκαν τα παιδιά μουσική.
Άλλη φορά μη μου πεις ψέματα.
Προχωρούσε πάντα σκυφτός ο κυρ-Γιώργος.
Χόρεψαν έναν παραδοσιακό χορό.
Η Μαρία τους ανακοίνωσε την επιθυμία της να φύγει.
Παίζουν ομαδικά παιχνίδια.

53. Να γράψετε τον αόριστο και τον παρατατικό των πιο κάτω ρημάτων:

εξαγγέλλω, φέρνεις, παραμένω, προβάλλεις.

54. Να δηλώσετε αν οι πιο κάτω προτάσεις είναι ορθές ή λανθασμένες:

- ✚ Η περιγραφή συνδέεται κυρίως με τον χώρο. ....
- ✚ Στην περιγραφή αρχίζουμε από τις λεπτομέρειες και μετά δίνουμε τη γενική εικόνα. ....
- ✚ Στην περιγραφή πρέπει να χρησιμοποιούμε συνδυαστικές λέξεις όπως πάνω, κάτω, μέσα, στο βάθος κ.λπ. ....
- ✚ Στην περιγραφή αποφεύγεται η χρήση των επιθέτων. ....
- ✚ Στην περίληψη γράφουμε πάντα την προσωπική μας άποψη.
.....
- ✚ Οι πλαγιότιτλοι βοηθούν στη συγγραφή της περίληψης.
.....
- ✚ Επιχειρηματολογία είναι η παρουσίαση και ανάπτυξη απόψεων.
.....
- ✚ Στην αφήγηση ο αφηγητής μπορεί να είναι εξωδιηγητικός ή ενδοδιηγητικός.
.....
- ✚ Στην αφήγηση μπορούν να χρησιμοποιηθούν πολλά εκφραστικά μέσα όπως η παρομοίωση, η ειρωνεία και η επανάληψη. ....
- ✚ Στην ομιλία γράφουμε πάνω δεξιά στη σελίδα τη διεύθυνση του ομιλητή.
.....
- ✚ Το ύφος της ομιλίας καθορίζεται από τη θέση του ομιλητή.
.....

55. Να χρησιμοποιήσετε τις πιο κάτω λέξεις σε προτάσεις , έτσι που να φαίνεται το νόημά τους. Μπορείτε να αλλάξετε τον αριθμό και την πτώση αλλά όχι τον τύπο της λέξης (π.χ. να μη μετατρέψετε το ουσιαστικό σε ρήμα): φίλος, ανεργία, επαγγελματίας, φτώχεια, πείνα, εμπιστοσύνη, κοινωνικοποιώ, κορεσμένα επαγγέλματα, χειρωνακτικά επαγγέλματα, προσλαμβάνω.

56. α) Να εντοπίσετε και να καταγράψετε τον κειμενικό τύπο των πιο κάτω κειμένων:

1) Δεν είχε καν τον λόγο του τελειώσει κι έπεσε μέγα κύμα πάνω του σαν άγριο ζώο και παρακούνησε και τη σχεδία. Αμέσως η θυμωμένη θύελλα συνέτριψε το κατάρτι, πανί κι αντένα σφενδονίστηκαν πέρα στο πέλαγο. Κι έμεινε αυτός ώρα πολλή μέσα στη δίνη, κεφάλι δεν μπορούσε να σηκώσει μπρος στην ορμή των φοβερών κυμάτων. Τον βάρυναν ακόμα και τα ρούχα, αυτά που η Κίρκη τού είχε φορέσει. Κάποια στιγμή ωστόσο ανάβλεψε, φτύνει από το στόμα του πικρή την άρμη. Σε λίγο βρήκε ξανά τη δύναμη κι αρπάζεται μέσα απ' τα κύματα επάνω στη σχεδία και, καθισμένος τώρα εκεί στη μέση, δοκίμαζε πώς να ξεφύγει από την τρικυμία.

.....

2) Μια μακροχρόνια ευρωπαϊκή έρευνα υπολόγισε το περιβαλλοντικό κόστος των μεταφορών, το οποίο είναι τεράστιο. Το περιβαλλοντικό κόστος των μεταφορών στην Αθήνα είναι υψηλότερο από παντού. Το μεταφορικό μέσο με το υψηλότερο περιβαλλοντικό κόστος είναι το πετρελαιοκίνητο ταξί. Ακολουθούν το συμβατικό αυτοκίνητο, το πετρελαιοκίνητο λεωφορείο ενώ το τρόλεϊ έχει σχεδόν μηδενικό κόστος. ....

3) Ο οικισμός της Μηλιάς βρίσκεται στον νομό Χανίων περίπου 50 χιλιόμετρα από τα Χανιά. Στη Μηλιά μπορείτε να μην κάνετε τίποτα και σχεδόν τα πάντα. Μπορείτε να παραμείνετε στον γραφικό οικισμό ή να διαλέξετε ένα από τα πανέμορφα μονοπάτια για περπάτημα. Η διαμονή στη Μηλιά είναι απολαυστική! Μπορείτε να μείνετε σε κουκλίστικα πέτρινα σπιτάκια και κάθε πρωί να απολαμβάνετε παραδοσιακό πρωινό με αγνά χωριάτικα προϊόντα της περιοχής! .....

β) Να σημειώσετε κατά πόσον είναι ορθό ή λανθασμένο το περιεχόμενο των πιο κάτω προτάσεων (και να συμπληρώσετε την τελευταία πρόταση) που αναφέρονται στο κείμενο που εντοπίσατε ότι ανήκει στο είδος της αφήγησης:

i) Ο αφηγητής είναι εξωδιηγητικός. ....

ii) Η αφήγηση είναι πρωτοπρόσωπη. ....

iii) Η αφήγηση είναι αναδρομική (flash back). ....

iv) Στην αφήγηση υπάρχει παρομοίωση. ....

vi) Η αφήγηση είναι ρεαλιστική. ....

v) Λέξεις/φράσεις που δείχνουν χρόνο και τις χρησιμοποιεί ο αφηγητής για να οργανώσει την αφήγησή του:

.....

57. Να καταγράψετε σε ποιο κειμενικό είδος ανήκουν τα πιο κάτω κείμενα:

Αγαπητοί σύνεδροι,
 η λανθασμένη χρήση της από τα Μ.Μ.Ε. σε συνδυασμό με την εισροή των νεολογισμών και της γλώσσας του INTERNET, αλλά και το προβληματικό υπάρχον εκπαιδευτικό σύστημα, έχουν σαν άμεση συνέπεια την αλλοτρίωση της γλώσσας μας, κάτι που δε βοηθάει και στην αντιμετώπιση του αναλφαριθμητισμού. Θα ήθελα να αναφερθώ στην παγκοσμιοποίηση και στην επίδραση που θα έχει στην αλλοτρίωση της πολιτιστικής μας παράδοσης και κληρονομιάς. Ενώ σήμερα ζητούμε την επιστροφή των Μαρμάρων του Παρθενώνα, γνωρίζοντας τουλάχιστον πού βρίσκονται, με την παγκοσμιοποίηση θα είναι μάταιο να σκεφθούμε την αναζήτηση των βασιικών πολιτισμικών μας στοιχείων.
 Ευχαριστώ πολύ για την προσοχή σας.

58. Σε ομιλία που θα παρουσιάσετε σε συνέδριο του σχολείου σας με θέμα την προσφορά αλλά και τους κινδύνους των ΜΜΕ αφού αναφερθείτε εν συντομία στη θετική συνεισφορά της τηλεόρασης, να παρουσιάσετε τις αρνητικές συνέπειες της τηλεόρασης στη ζωή ειδικά των νέων. Να λάβετε υπόψη ότι στο συνέδριο θα παραστεί ο υπουργός Παιδείας, ο διευθυντής Μέσης Εκπαίδευσης, ο διευθυντής του σχολείου, ο πρόεδρος του Συνδέσμου Γονέων του σχολείου, καθηγητές και μαθητές από άλλα σχολεία και το σχολείο σας.

ΚΑΛΟ ΔΙΑΒΑΣΜΑ!